

# Årsberetning DOF-Bornholm 2011

DOF-Bornholm havde igen i 2011 et travlt og virksomt år. Foreningens bestyrelse, udvalg og repræsentanter har været involveret i en lang række af sager og begivenheder. Vi har igennem et par år arbejdet efter et sæt af målsætninger for foreningens virke og aktivitetsniveau. Jeg kan konstatere, at vi på de fleste områder lever op til de mål vi satte os i begyndelsen af året og mere til. I løbet af året holdt vi 8 bestyrelsesmøder. Derudover har flere i bestyrelsen deltaget i en lang række møder, det har været møder i div. råd, udvalg og med offentlige instanser.

## Medlemsstatus

Trods lavkonjunktur lykkedes det os at fastholde medlemstallet, det er meget glædeligt. Foreningen tæller nu ca. 250 medlemmer. Det er vi meget glade for og vi tager det som et tegn på, at foreningens virke er synligt og vedkommende.

Vi har ganske få medlemmer under 18, som det ikke er lykkedes os at involvere på trods af en stor indsats. Jeg håber, at der i husstandsmedlemsskaberne gemmer sig børn og unge. Jeg vil gerne igen opfordre forældre og bedsteforældre til at tage deres børn og børnebørn med ud på foreningens ture.

## Ungdomsarbejdet

Jeg har svært ved at se, hvad vi lokalt kan gøre for at "løfte" ungdomsarbejdet. Måske var det værd at overveje de nye sociale medier, som kunne gøres vores lokalafdeling tiltrækkende for de yngre målgrupper. Vi overvejer for øjeblikket at oprette en Facebookgruppe for DOF-Bornholm, der vil i den nærmeste fremtid blive taget stilling til hvordan. På hjemmesiden har vi desuden en Twitterfunktion.

## Nyt logo

DOF Bornholms bestyrelse har længe ønsket et nyt logo for foreningen.

Vi har diskuteret udformning, signalværdi og hvad der burde være i et tidssvarende logo.

Vi besluttede, at det nye logo skulle indeholde en af de genindvandrede arter på øen, og som samtidig var typisk og speciel for øens natur.

Vi valgte at pege på Alken, der de seneste 10 – 15 år er genindvandret som ynglefugl på Bornholm og som næsten kan ses året rundt. Vi forelagde en lokal fuglekunstner opgaven og nu foreligger det nye logo designet af Ben Woodhams.

DOF Bornholms bestyrelse er meget begejstrede for resultatet og har besluttet at anvende det nye logo.

Logoet vil fremover kunne ses på Gaddisj, Årsrapporten, [www.Dof-Bornholm.dk](http://www.Dof-Bornholm.dk), Fugle og Naturs foreningssider og som brevhoved på DOF-Bornholms breve.

## Året i DOF

Der har været afholdt to formandsmøder i forbindelse med repræsentantskabsmøderne.

Forårets repræsentantskabsmøde foregik i Skærbæk tæt på vadehavet. Mogens og undertegnede var af sted og vi havde udover møderne en lang række gode oplevelser i det sønderjyske. Mogens fandt et hidtil ukendt ynglepar af Hvid Stork, hvilket vakte en del opmærksomhed i forsamlingen.

Desværre viste det sig senere at storkeparret ikke formåede at få ungerne på vingerne, sandsynligvis pga. fødemangel.

Forårets program var præget af de mange beretninger samt fremlæggelse af hovedforeningens regnskab og budget.

DOF's medlems- og mediestrategi var på dagsordenen. En fremlæggelse af aktivundersøgelsen gav et spændende billede af DOF's kernetropper. Undersøgelsen viste bl.a. at DOF-Bornholm med ca. 50 aktive, har procentvis flest aktive medlemmer, det er vi ret stolte af!

Konklusionen er, at de aktive er modne, trofaste og garvede mennesker med overskud og lyst til at yde et stykke frivilligt arbejde. De mange aktive udfører et stort arbejde med at registreringer, undersøgelser formidling og foreningsarbejde. Det er beregnet, at tidsforbruget hertil på landsplan svarer til 9,5 mio. kr. hvert år!

På forårets repmøde blev vores afgående formand Christian Hjorth fejret af repræsentantskabet for sit lange og engagerede formandskab ved et festligt aftenarrangement. Christian holdt op som formand og dagen efter blev Egon Østergaard DOF's nye formand udpeget af HB.

Christian blev på efterårets repræsentantskabsmøde indvalgt som medlem af repræsentantskabet.

### **Lokalafd. Seminar i Dalum 17.sept. ang. Atlas 3 og caretakerprojektets exitstrategi.**

Jeg var sammen med Kåre på lokalafdelingsseminar i Dalum, hvor Caretakerprojektets fortsættelse i lokalafdelingerne blev diskuteret.

Det kommende Atlas 3 projekt blev skitseret og debatteret. I vores lokalafdeling vil Jens og Kåre koordinere projektet, der vil få brug for mange optællere til at dække kvadrater og linietakseringer.

### **Landbrugskampagnen**

Landbrugskampagnen blev på forårets repræsentantskabsmøde skudt i gang af Christian Hjorth. I løbet af foråret og sommeren blev der på landsplan skrevet mange læserbreve og der var mange debatindlæg om landsbrugets forvaltning af naturværdierne. Vi deltog i den lokale debat og redegjorde for vores holdninger og ønsker

DOF-Bornholm foreslog at den dårligste landbrugsjord, med økonomisk støtte, kan tilbageføres til naturtilstand. Fra naturens hånd er noget jord bedre egnet til dyrkning end andet. I dag kompenserer landmændene ved at dræne jorden eller pumpe den fuld af forurenende gødningsstoffer. Det skader den omliggende natur og det giver heller ikke rigtig godt udbytte for landmanden. De våde og de sandede arealer bør tages ud af landbrugsdriften og gives tilbage til naturen. Natur på den dårlige landbrugsjord vil give mere plads til naturen og flere oplevelser med sanglærker, agerhøns og viber.

### **Naturpolitisk arbejde i DOF-Bornholm**

DOF-Bornholm får som høringsberettiget part tilsendt en lang række sager, der vedrører alt fra nye sommerhustilbygninger til færdsel på søterritoriet.

I år har bestyrelsen arbejdet med en række naturpolitiske sager.

Jeg vil ridse nogle sager op, som vi har reageret overfor og sendt høringssvar til.

### **DOF-Bornholms forslag til ny kommuneplan.**

Vi har kommenteret Kommuneplan 2009 overfor Teknik og miljø og har stillet forslag til forbedringer af kommende planer.

- Vi mener, at landzoneloven i forbindelse med terrænændringer bør administreres restriktivt af hensyn til ikke på andre måder beskyttede småbiotoper. Vi tænker især på opfyldningen af våde markarealer og terrænændringer på f.eks. campingpladser i kystzonen.

- Derudover ønsker vi at udpegningsgrundlaget for Natura 2000 områder ajourføres, Vandrefalk, Alk og Baltisk Sildemåge er ikke med på udpegningsgrundlaget for Slotslyngen og Hammeren.
- I Almindingen bør arterne Lærkefalk og Rørdrum være med i udpegningsgrundlaget.

### **Offentlig høring vedr. vand- og naturplaner:**

Vi har fremsendt høringssvar til Roskilde Miljøcenter vedr.

#### **Natura2000-område nr. 186: Almindingen, Ølene, og Paradisbakkerne.**

I vores kommentarer påpegede vi især, at vi savnede en række arter i udpegningsgrundlaget og at vi ønskede at en række arealer burde indgå i området. Vi påpegede desuden, at selvom der ligger veldokumenterede oplysninger om en række vigtige arter, f.eks. Rød Glente, Rørhøg, Perleugle, Sortspætte, Rødrygget Tornskade og Hvepsevåge, så er disse tal ikke med i beskrivelsen.

Vi mener desuden at de beskrevne antal for Trane og Rørhøg er for uambitiøse og ude af trit med virkeligheden.

#### **Område nr. 184 Hammeren og Slotslyngen.:**

I naturplanforslaget er Vandrefalken nu nævnt som en art, der kræver særlig beskyttelse inden for EU, og det nævnes også, at området indeholder fuglefjeld med en række rødlistede fuglearter. Vi er glade for, at disse forhold nu nævnes, men forekomsterne bør konkretiseres ved at nævne arternes navne. Ellers kan der være meget stor risiko for, at disse interesser tilsidesættes af myndigheder og ejere i den videre proces. Der står stadig intet om, hvordan disse væsentlige arter bør forvaltes.

Vi finder derfor stadig områdets udpegningsgrundlag helt utilstrækkeligt. Kort sagt mener vi, at de meget væsentlige fugleforekomster i Natura2000-området slet ikke er tilstrækkeligt beskyttede med denne Naturplan.

Vi er for begge områder på sigt bekymrede for vedligeholdelsen af lysåbne arealer ved afgræsning og slæt.

### **Mulighedernes Land**

#### **Ringebakke – og Almeløkkebruddet.**

Årets største naturpolitiske udfordring for DOF-Bornholm var at få sat et tydeligt aftryk på planen for reetableringen og brugen af området. Bestyrelsen har besigtiget forholdene i Vangbruddet, Almeløkkebruddet og ved pieren, for at få en klar og fælles holdning til projektet. Vi kunne konstatere, at der er klare fugleinteresser i områderne, både i selve bruddene og på kysten. Vi formulerede herefter en række forslag, som DOF-Bornholm skulle fremføre i forårets møder og workshops.

Sidst i maj måned deltog vi planværkstederne om Ringebakkebruddet. Det er mit indtryk at vores forslag blev hørt og blev indarbejdet i den færdige plan for området.

Vores fornemste opgave i processen har været at påpege vigtigheden i at beskytte fuglelivet i bruddene, således at de øvrige aktiviteter ikke skaber konflikter i forhold til ynglefuglene i området.

Der er/har været mange interesser repræsenteret i processen og det har været særdeles vanskeligt at tilgodese alles interesser. Vi håber, at man vil opretholde et forbud mod bilkørsel i området. I skrivende stund er denne sag endnu ikke afgjort og vi afventer Fredningsnævnets afgørelse.

#### **Nyt fugletårn ved Kærgård**

Naturstyrelsen har for nogle år siden erhvervet ejendommen Kærgård på Skørrebrovej.

Ejendommen omfatter arealer der ligger op til Kærgårdsmosen og et betydeligt stykke af selve mosearealet. Vi har i DOF-Bornholms bestyrelse et ønske om, at der etableres adgang og fugletårn med udsigt til Kærgårdsmosen.

Ved de årlige møder med Naturstyrelsen og i andre sammenhænge har vi peget på, at der ved Kærgård er en oplagt mulighed for at etablere et nyt fugletårn med en enestående udsigt. Et tårn placeret her vil få udsigt ud over mosen og op til Almindingens stejle skrænter og klippepartier. Derudover er der netop her mulighed for offentlig adgang til et stykke bornholmsk natur med klippeløkker, små overdrev, engarealer og mose. Denne mulighed er der pt. ikke andre steder i området.

I den forbindelse var vi på besigtigelse med repræsentanter fra Naturstyrelsen. På mødet var der enighed om, at lokaliteten var unik og at der i området var gode muligheder for at etablere et fugletårn. Der blev set på mulige adgangsforhold, tårnplaceringer og ønsker vedr. udformning af fugletårnet. Repræsentanten fra Naturstyrelsen gjorde opmærksom på, at styrelsen for øjeblikket ikke har midler til opførelse af fugletårne på Bornholm og foreslog, at vi undersøgte muligheden for at få fondsmidler til projektet. Vi gav udtryk for, at DOF-Bornholm ville være meget tilfreds med et tårn i samme stil og kvalitet som det nordre tårn i Ølene. Vi påpegede muligheden for et grønt partnerskab.

### **Vallensgårds mose og FVF.**

DOF Bornholms bestyrelse henvendte sig i sommer til Fugleværnsfonden for at få en vurdering af, om Vallensgårds mose og enge ved opkøb kunne blive et nyt FVF reservat. Området har et stort potentiale som et væsentligt aktiv for naturen og fuglelivet, hvis det tilbageføres til mose og våde enge. Sommerens store nedbør og de heraf oversvømmede enge, viste helt klart områdets muligheder og potentialer som et vigtigt fugleområde helt på højde med Udkæret.

Vi mener, det er oplagt at et sådant projekt sker i et samarbejde med Naturstyrelsen, da de i forvejen ejer store arealer i området. DOF Bornholm selvfølgelig gerne bidrage til og være med i projektet. Fra DOF Bornholms side prioriterer vi, at engene inden for det afgrænsede område gøres våde igen, således som vi har set det i den regnfulde periode i denne sommer. Ved at etablere våde enge vil man få en meget stor kvalitetsforbedring af områdets naturværdier.

Området har et stort formidlingspotentialer. Vi forestiller os, at formidlingen af områdets naturværdier kan ske i samarbejde med DOF-Bornholm, FVF og Naturstyrelsen. Vi ser gerne, som vi tidligere har beskrevet, at der etableres et fugletårn på Kærgårdsområdet, der er ejet af Naturstyrelsen. Vi afventer nu FVFs vurdering af projektmulighederne og håber der snart kommer en afklaring.

### **Nylars plantage og fredning**

DOF Bornholm støttede fredningsforslaget, som det er udarbejdet af DN. Vi finder det vigtigt at frede området, da det indeholder en lang række naturværdier. En fredning sikrer, at der ikke foretages større renafdrifter og at området bevarer sine naturværdier. En fredning gør det muligt at skabe en endnu bedre natur for både fugle og fauna i et enestående kulturlandskab. DOF-Bornholm gik i denne sag imod Friluftsrådets indstilling til fredningen. Vores kredsrepræsentant i Friluftsrådet på Bornholm har talt for støtte til fredningsforslaget af Nylars Plantage.

### **Grønne partnerskaber i Poulsker og Bodilsker plantager**

Det er Lars Wilhjelm, ejer af Poulsker- og Bodilsker plantager, der i samarbejde med Naturstyrelsen, BRK, DN, Friluftsrådet, DOF og Svampevennerne har indgået et grønt partnerskab. DOF-Bornholm har ikke været synderligt inddraget i processen, men vi forventer selvfølgelig at blive inddraget, når der skal udpeges plads til fugletårn.

Hvordan perleuglekasserne oprindeligt er kommet ind i billedet er jeg ikke klar over, men ideen stammer fra tidligere forslag fra DOF-Bornholm til forbedring af naturindholdet i plantagerne, som vi lavede til KU-Lifes projekt for 4 år siden.

### **Salthammer – møde med Snogebæk Havn og fællesanliggender.**

I august holdt naturforeningerne og en repræsentant fra BRK et møde med Snogebæk Havn og Fællesanliggender. På mødet fremførte foreningerne deres holdninger til terrænændringer, helikopterlandingsplads og formidling af Salthammer området.

Der var forståelse for, at det var uhensigtsmæssigt at lande med helikopter på og i nærheden af Salthammer Odde. Lokaliteten er en vigtig rastelokalitet for vadere, måger og andefugle. Vi håber, at der findes en løsning på problemet, således at aktiviteterne i området ikke kommer i konflikt med og forstyrrer naturværdierne.

DOF-Bornholm lovede at bidrage til formidlingen af Salthammer Odde ved skiltning i samarbejde med BRK. Vi håber, at vi ad denne vej kan oplyse om områdets naturværdier til gavn for lokale og turister.

### **Formidling**

**4H deltagelse** St. Bededag deltog DOF-Bornholm ( Ben, Eilif og Per) i 4Hs indvielse af aktivitetshuset i Hareløkkerne sammen med mange foreninger og organisationer. Vi havde fået materialer fra DOF og fine blå veste. Der var en rimelig interesse for vores forening og mange var forbi og fik information og en snak om fugle. Desværre druknede vi nok i mængden af udstillere og i hård konkurrence fra mavedanserne.

### **Formidling ved Nexø Sydstand**

Vi blev i 2010 opmærksom på, at Nexø Skytteforenings aktiviteter på ”Lange Skanse” var ophørt. Vi foreslog, at man i stedet lavede Skyttehuset om til formidlingsted for områdets naturværdier. Området har spændende muligheder for at formidle gode naturoplevelser til turister og fastboende. Stedet er ideelt til formidling af den lokale natur. I 2011 har DOF-Bornholm udarbejdet ideer og oplæg til informationstavler m.m. Det er Jens, Sune og Mogens, der har stået for udarbejdelsen af idematerialet og kontakten til BRK.

### **Kredsrepræsentant i Friluftrådet på Bornholm**

Kurt Pedersen har repræsenteret DOF i den lokale kreds af Friluftrådet. Det er vigtigt, at vi som naturforening har sæde her og kan tale naturens sag i sagsbehandlingen.

DOF Bornholms engagerede kredsrepræsentant i Friluftrådet, har gjort en stor indsats for at fremme DOF Bornholms synspunkter til fordel for naturen.

Tak for din indsats.

### **Ministeraftalemøde mellem DOF-Bornholm og Naturstyrelsen**

Møde afholdt den 14.02.12

### **Medieudvalg**

DOF-Bornholms bestyrelse har siden 2009 haft et medieudvalg bestående af bestyrelsesmedlemmer, redaktører og en pressemedarbejder. Det har vi gjort for at koordinere medieindsatsen så optimalt og tilfredsstillende som muligt. Udvalget holdt to møder, hvor det især var logo og layout i vores medier, der var på dagsordenen.

Hjemmesiden [www.dof-bornholm.dk](http://www.dof-bornholm.dk) og lokalbladet Gaddisijn udvikler og fornyer sig fortsat. Det nye logo er i løbet af året indarbejdet i foreningens medier. Herfra skal lyde en stor tak til redaktørerne for deres store indsats og vigtige arbejde for DOF-Bornholms medier. Tak til Lis, Eilif, Sune og Thomas. Jeg håber I vil fortsætte det flotte arbejde.

## Årsrapport

Desværre har vi ved udgangen af 2011 endnu ikke fået årsrapporten for 2008 i trykken. Der mangler dog ganske lidt og vi håber fra redaktionen at have den klar inden for kort tid. Når dette er sket kan vi endelig komme i gang med de næste årgange. Det er derfor et stort ønske at få flere skribenter til årsrapporten så vi kan få afviklet det vi er bagud så hurtigt som muligt.

Carsten har som redaktør og hovedforfatter ydet en kæmpe indsats igennem 12 år – herfra skal lyde en stor tak for det flotte arbejde i rapportgruppen.

## DOF Basen

DOFbasen har efterhånden eksisteret i over ti år. Den er det naturlige medie når der skal indberettes iagttagelser af stort og småt og der kommer en halv snes nye bidragydere til hvert år - således også i 2011. På fem år er antallet brugere hermed mere end fordoblet. I alt benytter over hundrede bornholmere nu DOFbasen og der er i øvrigt over ti millioner observationer fra landet som helhed. På Bornholm oplevede vi dog - trods de flere brugere - en mindre tilbagegang i antallet indtastninger i 2011. Vi har derfor mistet førstepladsen over flest årlige iagttagelser til Frederikshavn. Her på øen indberettes dog stadig fire gange flere fugle end i en gennemsnitlig kommune i 2011! Dette svarer til næsten 120 observationer dagligt! Årets artsrigeste lokalitet var Dueodde hvor 231 arter registreredes mens der på Hammeren taltes 229.

DOFbasen udvikler sig med jævne mellemrum og i 2011 blev det muligt at uploade billeder til alle typer observationer. Samtidig er det blevet meget lettere at indberette sine iagttagelser direkte fra basens hjemmeside og på sigt er det meningen at det lille indtastningsmodul mange har liggende på deres PC-er skal nedlægges.

## Medlemsaktiviteter

### Grøftekantundersøgelsen

Det har gennem de senere år gentagne gange været diskuteret, om landmændene tog tilstrækkeligt hensyn til vejkanternes natur. DOF-Bornholm har gentagne gange gjort opmærksom på en udbredt opløjning af bagkanterne til grøfter og cykelstier.

Vejkanterne har stor biologisk betydning som levested og spredningskorridorer for både vilde dyr og planter i det åbne land, og i takt med at der bliver færre hegn og markskel stiger vejkanternes relative betydning. Problemerne opstår, når den lokale landmand pløjer dele af vejkanterne op eller sprøjter plantevæksten på vejkanterne.

På mødet i Grønt Dialogforum 6/12 2010 foreslog DOF derfor et samarbejdsprojekt mellem kommunens vejvirksomhed, Bornholms Landbrug, Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling (DN) og DOF om at gennemgå et antal vejstrækninger for at dokumentere omfanget af eventuelle overtrædelser af gældende regler. Dette samarbejde blev etableret: DOF og DN skulle udføre feltarbejdet med hjælp fra deres medlemmer. Vejvirksomheden skulle levere den faglige information om regler for vejkanternes ejendomsforhold og benyttelse samt udarbejde kort i stor målestok til feltarbejdet.

Ifølge aftalen skulle DOF afrapportere undersøgelsen. Rapporten skal sendes til kommunens vejvirksomhed samt Bornholms Landbrug.

Deltagerne i undersøgelsen registrerede forholdene på vejkanterne på de aftalte strækninger, og hvor der var klare overtrædelser af reglerne skulle disse dokumenteres ved udmåling med målebånd/tommestok samt et foto. Der var enighed om, at det ikke handlede om mm-demokrati, men at vi koncentrerede os om de klare overtrædelser. Mange overtrædelser blev registreret og dokumenteret.

I undersøgelsen er der undersøgt i alt 102 km vejkanter, og i alt er der registreret 121 skader, dvs. 1,2 skade pr. km vejkant. Vi håber, at undersøgelsen har været med til, at der er opmærksomhed på de vigtige bagkanter og at der fremover udføres bedre landmandskab i forbindelse med driften af arealerne.

### **Rågeundersøgelsen**

I foråret gennemførte DOF-Bornholm en undersøgelse af antallet af besatte reder i rågekolonierne. Mange medlemmer var ude i april og maj for at registrere antallet af ynglepar. Rågetællingen påviste en markant nedgang i rågebestanden, der nu kun er 1/3 af bestanden i 60'erne. Undersøgelsen blev forelagt vildtkonsulenten i Naturstyrelsen og en landskabsmedarbejder i Regionskommunen. Udover det konkrete talmateriale har vi udarbejdet detailkort med koloniernes størrelse og placering. Vi forventer at materialet vil indgå i den kommende forvaltning på området. Det er særdeles gode nyheder, at Naturstyrelsen reagerede positivt på DOF-Bornholms rågetælling. Vi håber og forventer, at tilladelser til regulering af råger ikke gives de næste mange år eller at ordningen ophører.

Landskabsforvalteren i regionskommunen fortalte, at man fremover vil være mere restriktiv med at anbefale regulering i rågekolonier på kommunes arealer.

### **Ture og møder**

Ekskursionsudvalget har i det forløbne år planlagt og afholdt mange møder og ture.

Der har været et medlemsmøde på Natur-Bornholm og to på Bornholms Centralbibliotek, hvoraf det ene var arrangementet med "Jule-fugle-flet".

Ved Årets Naturoplevelser, som DOF-Bornholm er medarrangør af, var der indlæg ved uglegruppen.

I årets løb har der været afholdt 11 ture. I dette tal er inkluderet Ørnens Dag og Fuglenes Dag samt sejlturen langs de bornholmske fuglefjelde. Tre af turene har været offentlige, nemlig Ørnens Dag, Fuglenes Dag og en tur til Dueodde ultimo august.

Der har været afholdt to storture, dels ørneturen til Sverige i februar og dels vadehavsturen til Rømmø og Mandø i april. Begge ture havde en rigtig god tilslutning.

### **Caretaker**

#### **Fællesmøde for caretakere på Klippely med foredrag, fælles spising og uglelyt.**

Årets fælles caretakerarrangement blev holdt på Klippely. Formålet med disse arrangementer er først og fremmest at deltagerne i projektet får mulighed for at møde hinanden på tværs af grupperne. Thomas Wikstrøm projektkoordinator fra DOFs naturfaglige afdeling gav en status på projektet og deltagerne fik mulighed for at drøfte caretakerarbejdet. Efter fælles spising havde Hanne arrangeret Perleuglelyt i den kolde og næsten klare vårvinteraften. Desværre lykkedes det ikke denne aften at høre noget til ugerne. Grupperne har i 2011 fortsat det flotte arbejde med registrering og overvågning af fuglene i IBA-områderne. Caretakerarbejdet fortsætter formodentlig i lokalafdelingsregi mange år endnu.

Caretakerprojektet er bevilliget midler indtil 2013. Hvad der herefter skal ske ved vi ikke præcist. Men jeg regner med at lokalitetsarbejdet fortsætter og at de aktive caretakere også vil deltage i et kommende atlasprojekt. Udover IBA-Almindingen har vi herovre ansvaret for Rønne Banke og Ertholmene.

### **Punkttællinger**

2011 blev der indrapporteret 19 ynglefugle-punkttællinger og fem vinterfugle tællinger på Bornholm. Der er plads til endnu flere deltagere i tællingerne. Vi ser gerne at endnu flere deltager i

aktiviteterne, gerne i samarbejde med erfarne optællere. Jens er koordinator og hjælper gerne med at komme i gang.

### **Kystfugletælling**

Bornholms vandfugletælling 15. og 16. januar 2011. Trods dårligt føre med megen tøsne og rigtig våde stier, dertil tåge og tågedis, der særligt om lørdagen gav noget nedsat sigtbarhed, blev årets vandfugletælling gennemført.

Resultaterne bearbejdes til offentliggørelse i Gaddisjn og hjemmesiden og obstillene indtastes i DOF basen. Det er Mogens der koordinerer indsatsen og foretager bearbejdningen af resultaterne i samarbejde med Carsten.

### **Arrangement for de aktive**

I DOF-Bornholms bestyrelse har vi altid fokus på det frivillige arbejde for fuglesagen. En lørdag i marts inviterede bestyrelsen de aktive i foreningen på brunch, foredrag og med en ekskursion i Svaneke's smukke skærgård.

Per Ekberg Petersen, caretaker fra Gribskov, fortalte om fuglene i Gribskov og viste sine fremragende fotos herfra. Det var et par spændende og inspirerende timer sammen med Per, der sidste år modtog DOFs hæder for sit virke for fuglene.

## **Fuglene**

Vores fælles interesse er fuglene, jeg vil til sidst kort redegøre for nogle enkelte, men meget markante, arter på Bornholm, som nogle af DOF-Bornholms aktive medlemmer bruger rigtig mange timer på at undersøge, hjælpe og beskytte.

**Tranerne** fortsatte deres positive bestandsudvikling. Det anslås, at bestanden i 2011 var på 25 - 28 par.

Tranens indvandring på Bornholm er en succeshistorie i den bornholmske fugleverden. Vi kan håbe på, at den bornholmske bestand som helhed fortsætter sin positive udvikling.

DOF-Bornholm fik i sommer besøg af en svensk trane-ringmærker fra Tranemo i Sverige. Eilif stod for besøget og rundvisning og har tilbudt at medvirke ved en evt. ringmærkning. Jesper Toft forsøger at lave et ringmærkningsprojekt i samarbejde med Zoologisk Museum, Naturstyrelsen og DOF-Bornholm.

**Perleugle:** For tredje år i træk ynglede Perleuglen på Bornholm og det i samme kasse som i 2009. I år havde ringmærkningsafdelingen på Zoologisk Museum også ønsket, at hunnen skulle ringmærkes og dette skete den 16. april, hvor Klaus Dichmann kom til øen for at foretage ringmærkningen. Det viste sig dog overraskende, at perleuglehunnen allerede havde ring på og at hun var ringmærket som unge i selvsamme kasse i 2009.

Den 27. april kom Klaus Dichmann atter til øen for at ringmærke ungerne sammen med David Nestved, der i 2011 har fået ringmærkningslicens til at ringmærke Perleugler. Antallet af ringmærkede unger blev fire, hvor der den 16. april blev registreret seks unger i kassen.

**Slørugle:** Efter endnu en hård vinter i 2010/2011 gik sløruglebestanden ned fra 6 ynglepar i 2010 til kun 2 par i 2011. Begge sløruglepar fik et kuld på vingerne. Det ene par forsøgte at yngle for anden gang, men yngleforsøget mislykkedes. 7 unger blev ringmærkede mod 21 i 2010. En unge er



genmeldt som død, fundet her på Bornholm. Der blev sat 14 sløruglekasser op på nye steder i 2011 fortrinsvis på kvæggårde.

**Vandrefalkene** havde igen ynglesucces på bornholms kystklipper.

Et kort rids over ynglesæsonens iagttagelser og begivenheder

31.3. Vandrefalkene opholder sig omkring sidste års redehylde

11.4. De ligger på æg. Æggene er antagelig lagt for 3-4 dage siden

9.5. Der er unger i reden

2.6. Ringmærkning Knud Falk og Søren Møller. Der er 3 unger 2 hunner og 1 han. De er Store og livskraftige

16.6. ungerne flyver for første gang

5.10. ungerne opholder sig stadig omkring reden

### **Stor Skallesluger**

Jan Riis-Hansen blev ny lokalkoordinator for Stor Skallesluger. Jan har i mange år arbejdet med opsætning kasser til arten og registrering af ynglesucces i disse. I 2012 iværksættes et nyt stort kasseprojekt.

Arten indgår i DOFs overvågningsprogram for otte udvalgte arter, InAidOf Eight, hvoraf vi på Bornholm også har fokus på Vandrefalk og Perleugle.

### **De sjove, smukke og usædvanlige**

Vi havde tre SU-arter i 2011: Stellersand som endnu var på øen til 2/1, høgeørn (som kun blev set af en håndfuld tilrejsende) og så vel årets hit i form af rosenbrystet tornskade.

Desuden tror jeg vi vil huske 2011 for mange lundsangere, hvidvingede korsnæb og hvidbrynet løvsanger.

### **Afslutning**

Dette var min femte og sidste årsberetning som formand for DOF-Bornholm. Jeg vil gerne takke for den store tillid I har vist mig i bestyrelsen og udvalgene. Uden bestyrelsens og de mange frivilliges store arbejde og opbakning, havde det været en umulig opgave. Jeg er sikker på, at den næste formand vil tage udfordringerne op til gavn for DOF-Bornholm. Der er masser at tage fat på.

Jeg vil til slut takke alle jer aktive for jeres store engagement i fuglesagen, uden jeres store arbejde havde vi ikke haft en så velfungerende og aktiv forening. Tak til alle der bidrog og støttede foreningen og fuglelivet i 2011.

På bestyrelsens vegne

Per C. Pedersen

[www.DOF-Bornholm.dk](http://www.DOF-Bornholm.dk)

[bornholm@dof.dk](mailto:bornholm@dof.dk)